

11.02.2019

Pormestari

29 §**Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Katajanokan Merikasarmipuiston itäosan tiiliraunioiden suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla**

HEL 2019-000271 T 10 03 10

Päätös

Pormestari antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon Katajanokan Merikasarmipuiston itäosan tiiliraunioiden suojelemisesta Katajanokkaseura ry:n esityksestä ja siihen liittyvästä Museoviraston lausunnosta:

Kohteen kuvaus ja asemakaava

Helsingin kaupunki omistaa alueen, jolla rauniot sijaitsevat Katajanokalla Merikasarmipuiston itäosassa. Kohde sijaitsee Katajanokan vanhan osan valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä.

Merikasarmipuiston alueella on voimassa asemakaava nro 7535 (vahvistunut 14.7.1977), jossa se on merkitty istutettavaksi puistoalueeksi. (PI). Asemakaavassa määritellään kasarmialueen suojelutavoitteet sekä uudistuminen. Asemakaavan keskeisenä kaupunkikuvallisena tavoitteena oli Merikasarmin miljöö ja rakennuskannan korostaminen. Uuden asuinalueen yhtenäinen korttelimuuri muodostui osaksi Helsingin rantasiluettia. Engelin aikaisen tilanteen palauttaminen vaati erityisesti alueen telakkatoimintaan liittyvien rakennusten ja rakenteiden purkamista sekä rantaviivan muokkausta. Merikasarmin asemaa Katajanokan kärjen merijulkisivussa korostettiin sitä ympäröivillä puistikoilla ja puistokaduilla, mikä erottaa sen selkeästi uudesta asuinalueesta.

Asemakaavassa on luotu lähtökohdat vajaan hehtaarin kokoiselle Merikasarmipuistolle, joka suunniteltiin kehystämään monumentaalista kasarmia. U-kirjaimen muotoinen puisto ulottuu Merikasarminkadun varresta kummallekin puolelle Merikasarmin rakennuskompleksia. Kadun varteen on osoitettu lehtipuukuja. Merikasarmipuistolla on kolme eriluonteista osaa. Itäosaa hallitsee tiiliraunion rajaama oleskelualue ja sen itäpuolinen nurmirinne. Keskiosassa on tammikujanteen kehystämä puistokäytävä ja länsiosassa pelikenttä.

Idea puretun telakkarakennuksen rauniosta osana puistosommitelmaa perustuu kaavaan, mutta säilyttämistä ei ole edellytetty kaavamerkinnoin ja -määräyksin. Puisto muuriraunioineen on esitetty kaavaselostuksen havainnekuvassa. Vanhan pannuhuoneen paikalle kaava osoit-

11.02.2019

Pormestari

taa samankokoisen rakennusalan puistorakennukselle, jota ei ole toteutettu. Puiston alueelle ei kohdistu muita suojelumerkintöjä kuin läntisen puistonosan päiväkotina toimivan rakennuksen ark-merkintä.

Puiston nykyisen ilmeen on suunnitellut kaupungin rakennusviraston maisema-arkkitehti Lars Liljefors vuonna 1986. Rauniot on jätetty puistoon historialliseksi fragmentiksi. Kunnostettujen muurien sisäpuolelle istutettiin mm. pensaita ja ruusutarha.

Puiston suunnittelutilanne

Helsingin kaupungin hoitoluokkaan A2 kuuluvaan Merikasarmipuistoon on laadittu puistosuunnitelma, joka koskee puiston peruskorjausta. Puistosuunnitelma on voimassa olevan asemakaavan mukainen. Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli puistosuunnitelmaa 13.11.2018 ja päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi nyt lausunnolla olevan suojeluesityksen käsittelyn vuoksi.

Puistosuunnitelman 7.8.2018 päivätyn selostuksen mukaan tavoitteena on luoda asukkaille viihtyisiä kohtaamispaikka lisäämällä puiston toimivuutta ja turvallisuutta sekä nostaa puiston merkitystä arvokkaaseen ympäristöön soveltuvana kaupunkikuvallisesti korkeatasoisena kokonaisuutena. Tarkoitus on, että puiston toiminnot säilyvät ja oleskelumahdollisuuksia lisätään. Alueen rakenteita, kasvillisuutta ja pintamateriaaleja on tarkoitus uusida. Myös valaistusta parannetaan. Itäinen oleskelualue kunnostetaan vehreäksi kukkatarhaksi viihtyisine istuskelu- paikkoineen.

Tiilimuurien rajaamalta tasanteelta on tarkoitus purkaa nykyiset pinnat ja betonimuurit. Uudeksi pinnaksi esitetään maatiiltä Katajanokan kärjen punatiilisen kaupunkikuvan vuoksi. Vanhoja, erikorkuisia tiilimuureja on tarkoitus korjata ja korkeimpia madaltaa turvallisuussyistä. Korkeimmillaan ne olisivat metrin.

Puiston länsiosassa sijaitsee myös vanha tiilimuuri, joka on tarkoitus kunnostaa poistamalla ylimmät irtoavat tiilirivit. Loppuosa muurista jätetään paikalleen raunioitumaan nurmialueelle. Matalan, nurmialueen keskellä sijaitsevan muurin raunioitumista ei pidetä vaarallisena puistossa liikkuville.

Ramboll Oy:n tekemän kuntotutkimuksen (18.12.2017) mukaan tiilimuurin tiilet eivät ole pakkasta kestäviä ja tiilimuuri on rapautunut laajoilta alueilta. Tiilimuuria on paikattu ja korjattu usein. Korjausperiaatteena esitetään tiilimuurien madaltamista siten, että rapautumisesta aiheutuva tiilien irtoaminen ei aiheuta vaaraa ihmisille eikä omaisuudelle. Maanpinta muurin äärellä muotoillaan muurista poispäin viettäväksi, jotta pintavesi ei keräänny muurin juureen.

11.02.2019

Pormestari

Katajanokkaseura ry:n esitys ja Museoviraston lausunto

Katajanokkaseura ry:n 25.10.2018 tekemän Katajanokan Merikasarmipuiston itäosassa sijaitsevien tilliraunioiden rakennussuojeluesityksen perustelujen mukaan puiston peruskorjausta varten tehdyssä puistosuunnitelmassa raunioita ei oteta riittävällä tavalla huomioon. Suunnitelmassa on esitetty korjaustoimia, jotka seura näkee raunioiden luonteelle sopimattomiksi. Olemassa oleva asemakaava ei suojeluesityksen perustelujen mukaan turvaa rauniomuurin säilymistä.

Museovirasto on antanut suojeluesitystä koskevan lausuntonsa 7.1.2019. Lausunnon mukaan raunioilla on kulttuurihistoriallista merkitystä. Rauniot sijoittuvat Katajanokan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009). Raunioilla itsessään on rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010, jatkossa rakennusperintölain) 8 §:ssä tarkoitettua paikallista merkitystä seuraavasti:

- Fragmenteiksi jätetyt rauniot kertovat alueen rakennushistoriasta.
- Puiston sommitteluelementtinä rauniot ilmaisevat 1970-luvun asemakaava-aineistossa havainnollistettua ideaa sekä viittaavat myös maisemapuistojen historiallisiin ihanteisiin raunioista osana puistoa.

Museovirasto ei pidä paikallisesti merkittävien raunioiden suojelua rakennusperintölain nojalla tarkoituksenmukaisena asemakaava-alueella. Mikäli asemakaavamuutos tulee ajankohtaiseksi, on suojelutarve luontevaa tutkia siinä. Museoviraston näkemyksen mukaan suojelutavoitteet on pyritty ottamaan huomioon jo puistosuunnittelun yhteydessä ja takaamaan samalla julkisen puiston rakenteiden turvallisuus. Muurit säilyttävät edelleen keskeiset merkityksensä puiston sommitteluelementtinä sekä alueen rakennushistoriasta kertovana fragmenttina. Lausunnossa huomautetaan vielä, että puistorakenteille asetettujen vaatimusten puitteissa raunioihin kajoamisen tulee olla mahdollisimman vähäistä.

Helsingin kaupunki pitää Museoviraston lausuntoa asianmukaisena. Puiston suojelu rakennusperintölain nojalla ei ole tarkoituksenmukaista. Merikasarmipuiston tiiliraunio on 1980-luvulta lähtien käynyt läpi raunioitumisprosessin ja yleisölle vaarallisia muurin osia on jouduttu maldaltamaan. Tiilimuureja on tarkoitus purkaa siten, että rauniot eivät aiheuta vaaraa ihmisille tai omaisuudelle. Kajoaminen muureihin rajoitetaan Museoviraston lausunnon mukaisesti vain turvallisuuden kannalta välttämättömiin kohtiin. Raunio säilyminen on riittävällä tavalla turvattu osana puistosuunnitelmaa eikä asemakaavan muuttaminen ole välttämätöntä sen turvaamiseksi.

11.02.2019

Pormestari

Esittelijäkansliapäällikkö
Sami Sarvilinna**Lisätiedot**Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi**Liitteet**

- 1 Lausuntopyyntö 9.1.2019, esitys Katajanokan Merikasarmipuiston itäosan raunioiden suojelemiseksi, Uudenmaan ELY-keskus.pdf
- 2 Suojeluesitys 25.10.2018, Katajanokkaseura ry
- 3 Kartta kohteesta, Katajanokan Merikasarmipuiston rauniot.pdf
- 4 Lausunto 7.1.2019, Museovirasto
- 5 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 4.2.2019
- 6 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan lausunto 17.1.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

TiedoksiKaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää 15.2.2019 mennessä Helsingin kaupungin lausuntoa Katajanokkaseura ry:n tekemästä esityksestä Katajanokan Merikasarmipuiston itäosan tiiliraunioiden suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) nojalla ja asiaan liittyvästä Museoviraston lausunnosta (liitteet 1-4).

Suojeluasiasta ja Museoviraston lausunnosta on saatu liitteinä 5 ja 6 olevat kaupunkiympäristön toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan lausunnot. ELY-keskukselle annettava lausunto perustuu toimialojen lausuntoihin.

11.02.2019

Pormestari

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 9.1.2019, esitys Katajanokan Merikarminpuiston itäosan raunioiden suojelemiseksi, Uudenmaan ELY-keskus.pdf
- 2 Suojeluesitys 25.10.2018, Katajanokkaseura ry
- 3 Kartta kohteesta, Katajanokan Merikarminpuiston rauniot.pdf
- 4 Lausunto 7.1.2019, Museovirasto
- 5 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 4.2.2019
- 6 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan lausunto 17.1.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

11.02.2019

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 29 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

11.02.2019

Pormestari

Jan Vapaavuori
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 12.02.2019.